

Роль фундаментальних дисциплін у
формуванні загальних та фахових
компетентностей при підготовці
студентів-медиків

*Кафедра фундаментальних дисциплін
Завідувач кафедри – к.п.н., доцент Н.Сопнева*

Освітні компоненти, які забезпечує кафедра

- ✓ Анатомія з топографічною анатомією голови та шиї
- ✓ Анатомія людини
- ✓ Анатомія та фізіологія з елементами біомеханіки жувального апарату
- ✓ Анатомія та фізіологія людини
- ✓ Біологічна фізика з фізичними методами аналізу
- ✓ Вища математика і статистика
- ✓ Інформаційні технології в медицині
- ✓ Інформаційні технології у фармації
- ✓ Медична генетика
- ✓ Медична інформатика

- ✓ Медична та біологічна фізика
- ✓ Основи інформаційних технологій в медицині
- ✓ Основи медичної біології з генетикою
- ✓ Основи патоморфології та патофізіології
- ✓ Патологічна фізіологія
- ✓ Патоморфологія та патофізіологія
- ✓ Патоморфологія з секційним курсом
- ✓ Патофізіологія
- ✓ Фізіологія
- ✓ Фізіологія людини

Принципи компетентнісного підходу в освіті

1.Орієнтація на результат. Фокус на розвитку конкретних компетенцій замість вивчення лише теоретичних знань.

2.Інтеграція знань і навичок. Здатність застосовувати знання в різних ситуаціях, розуміння взаємозв'язку між різними предметами та дисциплінами.

3.Активне навчання. Використання різноманітних методів, що стимулюють активну участь студентів у процесі навчання.

4.Розвиток критичного мислення. Сприяння формуванню навичок аналізу, оцінки і критичного мислення, які дозволяють студентам самостійно оцінювати інформацію та приймати обґрунтовані рішення.

5.Індивідуалізація. Врахування індивідуальних особливостей та потреб кожного студента, сприяння розвитку його унікальних здібностей.

6.Навчання в реальних умовах. Максимальна наближеність навчального процесу до реальних ситуацій, в яких студенти будуть застосовувати свої знання та навички після закінчення навчання.

Компетентнісний підхід допомагає підготувати студентів до життя поза межами навчального закладу, розвиваючи їхні здібності й навички, необхідні для успішної адаптації в сучасному суспільстві.

Визначення поняття «компетентність»

У широкому сенсі

Компетентність - це комплексна інтегрована якість особистості, яка включає в себе знання, вміння, навички, уявлення та особисті якості, що дозволяють особі ефективно виконувати конкретні завдання, взаємодіяти з оточуючим світом, розв'язувати проблеми і досягати поставлених цілей в різних сферах життя. Компетентність може бути загальною (наприклад, комунікативна або аналітична компетентність) або специфічною для конкретної професії, дисципліни або ситуації.

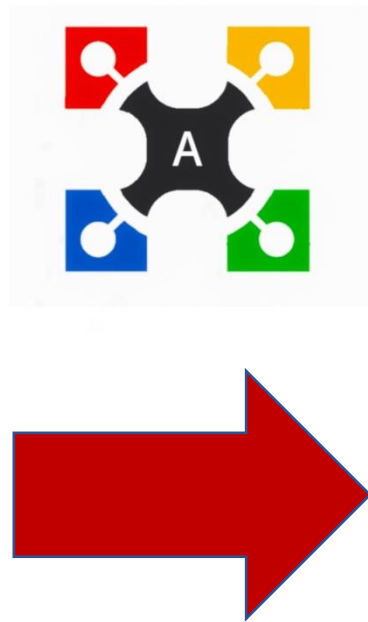
У медсестринській діяльності

Це комплексна інтегрована якість медичної сестри, що включає в себе глибокі знання медичних наук, професійні навички і вміння, а також особисті якості, які дозволяють забезпечувати високий рівень медичної допомоги, сприяти підтримці здоров'я пацієнтів, ефективно взаємодіяти з медичним персоналом та пацієнтами, а також вирішувати різноманітні ситуації, що виникають у медичній практиці.

Проблеми.

Загальні компетентності, які формують дисципліни кафедри

- ✓ Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ✓ Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ✓ Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ✓ Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Проблемні запитання

- ✓ Чи є в принципі якась ОК, яка не формує ці компетентності?
- ✓ Чи інформатика, менеджмент, фізкультура, формують ці навички значно менш ефективно, ніж анатомія?
- ✓ Навіщо медику вивчення ОК, які викладаються кафедрою?

Наслідок

- ✓ Здобувачеві освіти важко зрозуміти, які компетентності формують фундаментальні дисципліни кафедри.
- ✓ Викладачеві важко зрозуміти мету своєї діяльності. Пояснювати мету приходиться в термінах, що не відповідають ОПП.

Методика визначення ролі фундаментальних дисциплін у формуванні компетентностей майбутніх медиків.

1. Визначити конкретний освітній компонент із загального переліку дисциплін, закріплених за кафедрою.
2. Визначити конкретну ОПП та перелік відповідних загальних і фахових компетентностей та програмних результатів, які формуються даною освітньою компонентою.
3. Визначити коло здобувачів освіти старшокурсників, які завершили вивчення даної компоненти і готуються до роботи за фахом, або вже працюють за спеціальністю.
4. Провести соціологічне дослідження.
5. Обговорити результати дослідження на кафедрі, внести корективи в зміст навчальних програм, методику викладання, тощо

Фундаментальні дисципліни в ОПП "Сестринська справа"

В Г У ↻ ↺

Шановні студенти! Навчаючись у Львівській медичній акад., біологічного циклу, які є фундаментальними для отримання сестри/брата медичного. До цих дисциплін відносяться: **генетика, медична біологія** та інші.

Метою дослідження є вивчення ролі освітніх компонентів, фундаментальних дисциплін, у підготовці фахівців із спеціалізації. Просимо Вас уважно прочитати запитання та варіанти відповідей, який відповідає Вашій думці. Анкета анонімна.

1. Чи дійсно вивчення фундаментальних дисциплін дає Вам знання та компетентність, як "здатність застосовувати знання"?

- Так, допомогло
- Частково
- Ні, не допомогло
- Не зрозумів/ла суть запитання

Анатомія і фізіологія та компетентності, які вони формують.

В Г У ↻ ↺

Шановні студенти!

Ми вивчаємо роль фундаментальних дисциплін у формуванні компетентностей та програмних результатів навчання з ОПП "Сестринська справа". Просимо Вас відповісти на запитання анкети. Анкета анонімна.

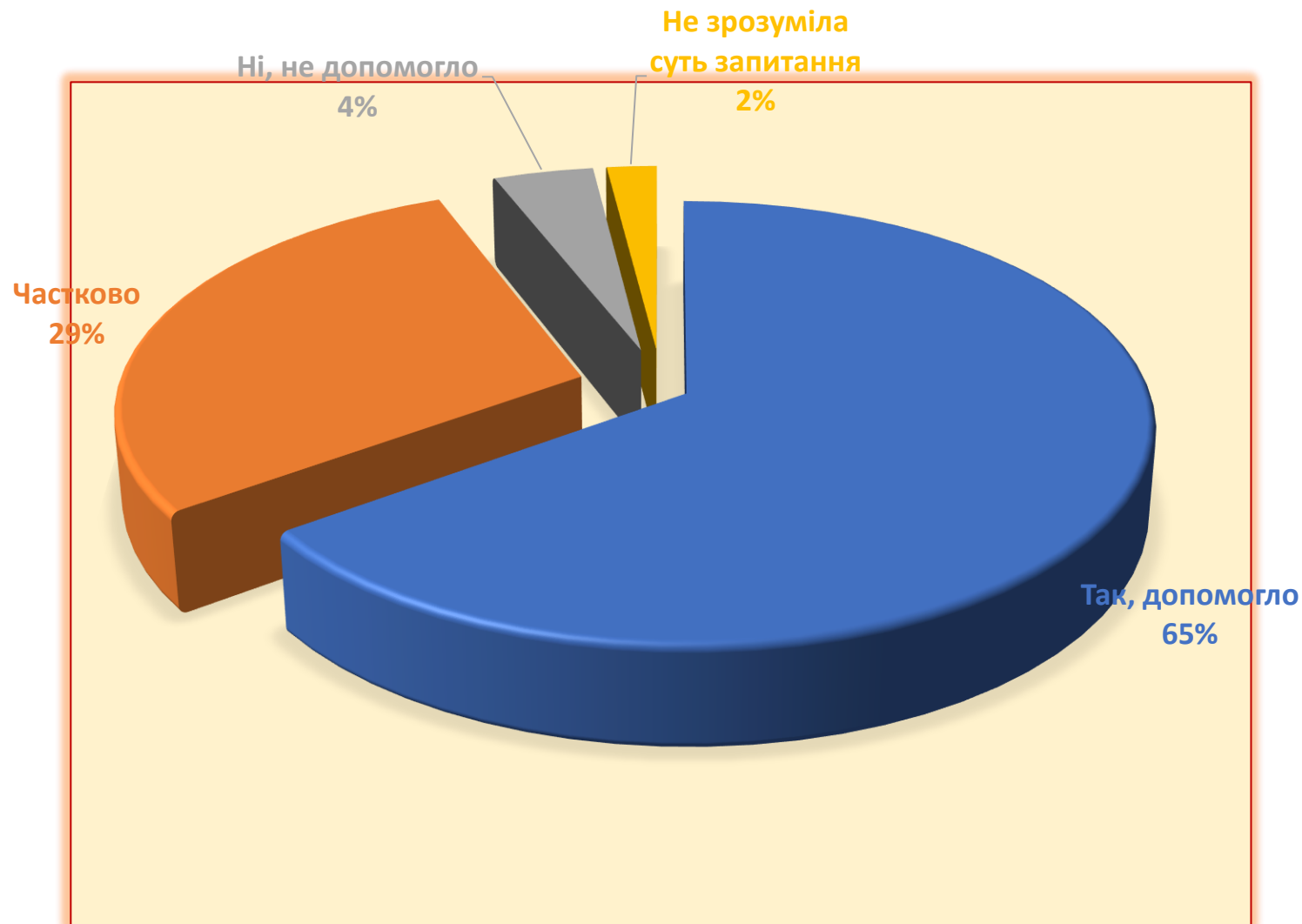
Увага!!! Питання мають вигляд таблиці. **Відповідь має бути в кожному рядку, варіантів відповіді - п'ять** ("Має пряме відношення", "Має опосередковане відношення", "Сумніваюсь, що має відношення", "Не має відношення", "Не зрозуміле формулювання") **Виберіть один варіант напроти рядка у відповідній колонці. Якщо Ви відповідаєте зі смартфона і розмір екрана не дозволяє одночасно бачити всі 5 варіантів відповіді - горніть пальцем уліво.**

Щиро вдячні за Вашу допомогу!

Яке відношення має вивчення анатомії для формування таких загальних компетентностей сестри/брата медичного? *

	Має пряме ві...	Має опосередковане	Навряд чи має	Не має	Не зрозуміле ...
Здатність зас...	☐	☐	☐	☐	☐
Знання та роз...	☐	☐	☐	☐	☐
Навички вико...	☐	☐	☐	☐	☐
Визначеність і...	☐	☐	☐	☐	☐

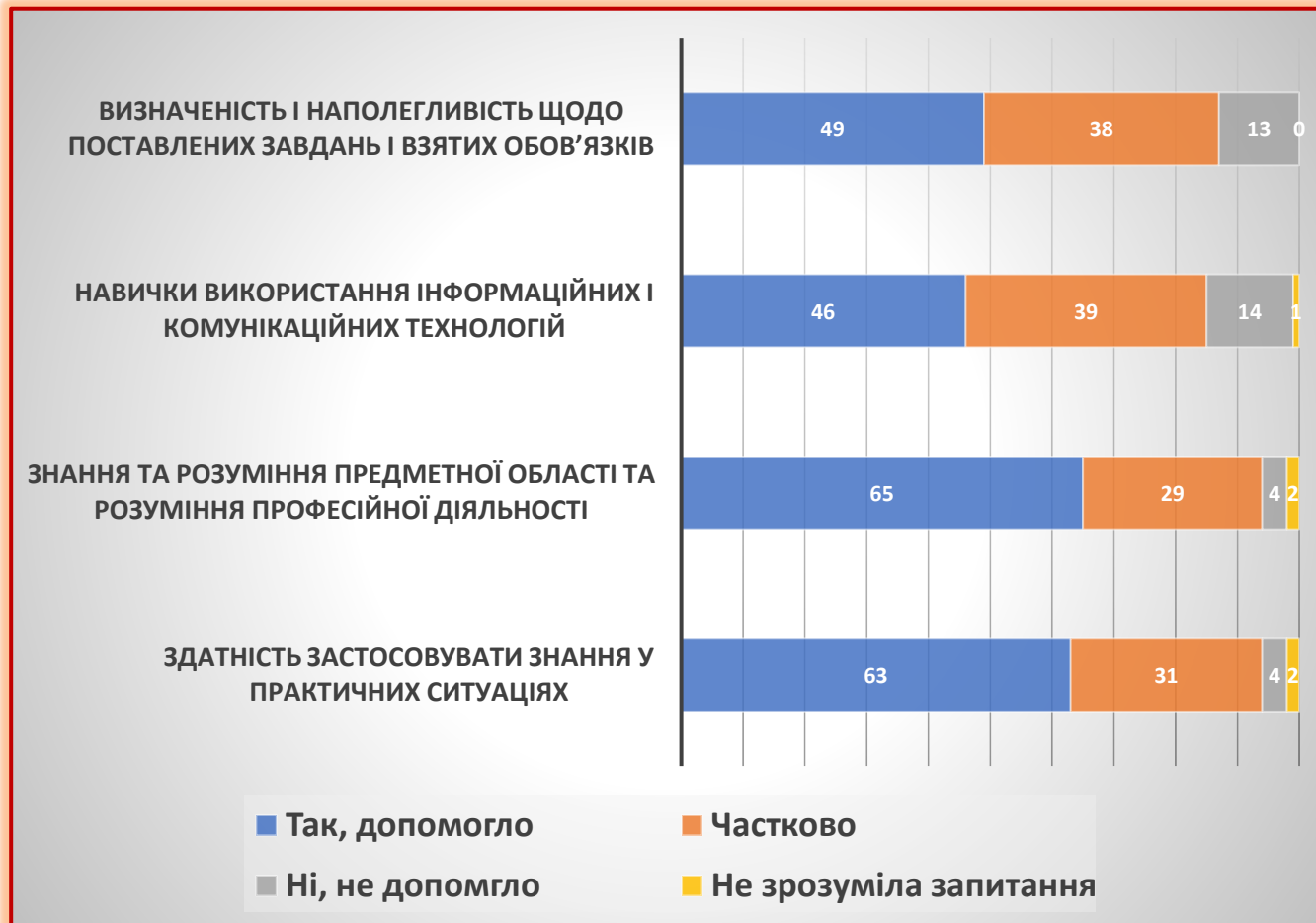
Приклад: «Чи дійсно вивчення фундаментальних дисциплін допомогло Вам сформуванню такої якості, як "знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності"»?

«Чи дійсно вивчення фундаментальних дисциплін допомогло Вам сформувати таку компетентність, як "навички використання інформаційних і комунікаційних технологій"»?

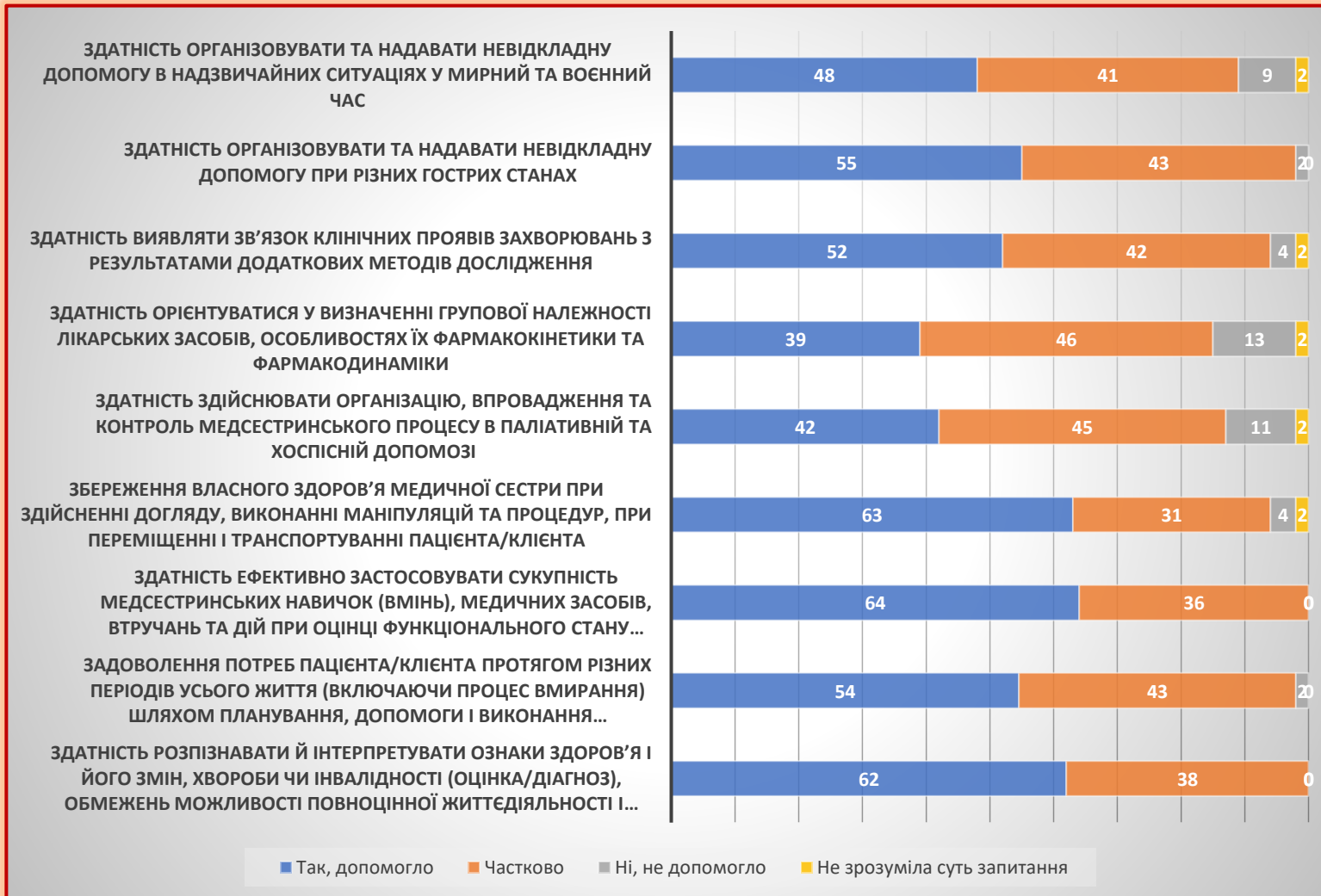
Чи дійсно вивчення фундаментальних дисциплін допомогло Вам сформуванню такої компетентності? (ЗК)

Висновки

- ✓ Середні значення по: "так допомогло" - 55,75%; "Частково" - 34,25; "Ні, не допомогло" - 8,75%; "Не зрозуміла запитання" - 1,25%.
- ✓ 2. Більше 90% студентів усвідомлюють значення фундаментальних дисциплін у формуванні загальних компетентностей.
- ✓ 3. Деякі компетентності надто абстрактні, студентам важко зрозуміти, як пов'язані фундаментальні дисципліни з цими компетентностями. До них відносяться: "визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків" та "навички використання інформаційних і комунікаційних технологій».

Чи дійсно вивчення фундаментальних дисциплін допомогло Вам сформувати таку компетентність? (ФК на прикладі фізіології)

Висновки.

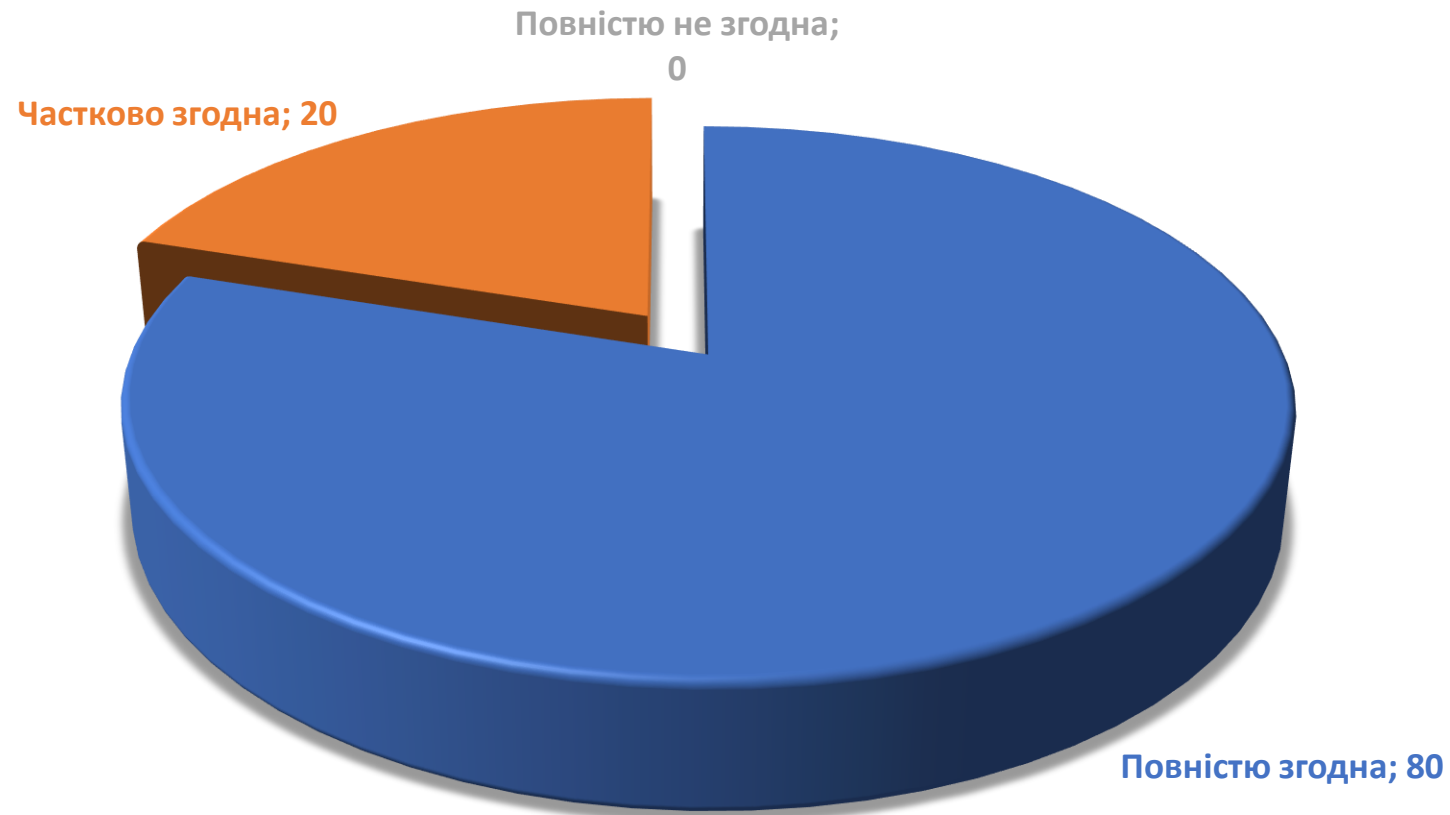
1. Середні значення "Так, допомогло" - 52,1%, "Частково" - 40,5%, "Ні, не допомогло" - 5%, "Незрозуміла суть запитання" - 1,1%
2. Середні значення в оцінках "корисності" фундаментальних дисциплін для отримання фахових і загальних компетентностей приблизно співпадають.
3. Є різниця щодо оцінок впливу фундаментальних дисциплін на формування деяких фахових компетентностей. Чому? **(А) студенти не усвідомлюють вплив дисципліни на формування даної компетентності; (Б) формування компетентностей не є зрозумілим для студентів; (В) в ОПП дисципліна штучно "прив'язана" до даної компетентності.** (Наст. слайд) →

Зміна формулювань на «доступніші»

Анатомія грає ключову роль у підготовці медичних сестер, надаючи їм різноманітні загальні компетентності, включаючи:

- 1. Розуміння будови та функцій людського тіла:** Медичні сестри повинні мати глибоке розуміння анатомії органів, систем та тканин, щоб ефективно виконувати свої обов'язки в галузі догляду за пацієнтами.
- 2. Комунікація з іншими медичними працівниками:** Розуміння термінології та анатомічних понять допомагає медичним сестрам ефективно спілкуватися з лікарями, лаборантами та іншими медичними працівниками.
- 3. Уміння проводити оцінку стану пацієнта:** Знання анатомії дозволяє медичним сестрам адекватно оцінювати стан пацієнтів, виявляти ознаки патологій та вчасно реагувати на них.
- 4. Навички безпечної практики:** Знання анатомії допомагає медичним сестрам уникнути пошкоджень та ушкоджень під час виконання процедур, а також забезпечити безпеку пацієнтів.
- 5. Аналітичне мислення:** Вивчення анатомії сприяє розвитку аналітичного мислення та здатності аналізувати складні медичні ситуації для знаходження оптимальних рішень.
- 6. Підвищення ефективності навчання:** Знання анатомії створює основу для подальшого вивчення медичних наук, що дозволяє медичним сестрам краще розуміти та адаптуватися до нової інформації та технологій у медицині.
- 7. Спроможність до співпраці:** Знання анатомії дозволяє медичним сестрам ефективно співпрацювати з іншими членами медичної команди, створюючи сприятливий робочий середовище та сприяючи покращенню якості надання медичної допомоги.

Приклад. Наскільки Ви згодні з наступним твердженням?
"Розуміння термінології та анатомічних понять допомагає медичним сестрам ефективно спілкуватися з лікарями, лаборантами та іншими медичними працівниками."

Роль фундаментальних дисциплін у формуванні компетентностей майбутньої медичної сестри

Висновки.

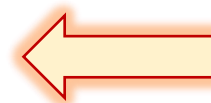
- 3/4 студентів відзначають значну роль фундаментальних дисциплін у формуванні компетентностей медичної сестри.
- Середні значення (74, 25, 1) в оцінках ролі фундаментальних дисциплін у доступнішому формулюванні на 20% відсотків вищі, ніж коли студентів просили дати оцінку в формулюванні ОПП (державного стандарту).
- Це свідчить про те, що студенти мають певні труднощі з розумінням формулювань суті компетентностей в ОПП.

Середні значення в оцінках ролі фундаментальних дисциплін у формулюваннях відповідно стандарту та доступнішому формулюванні

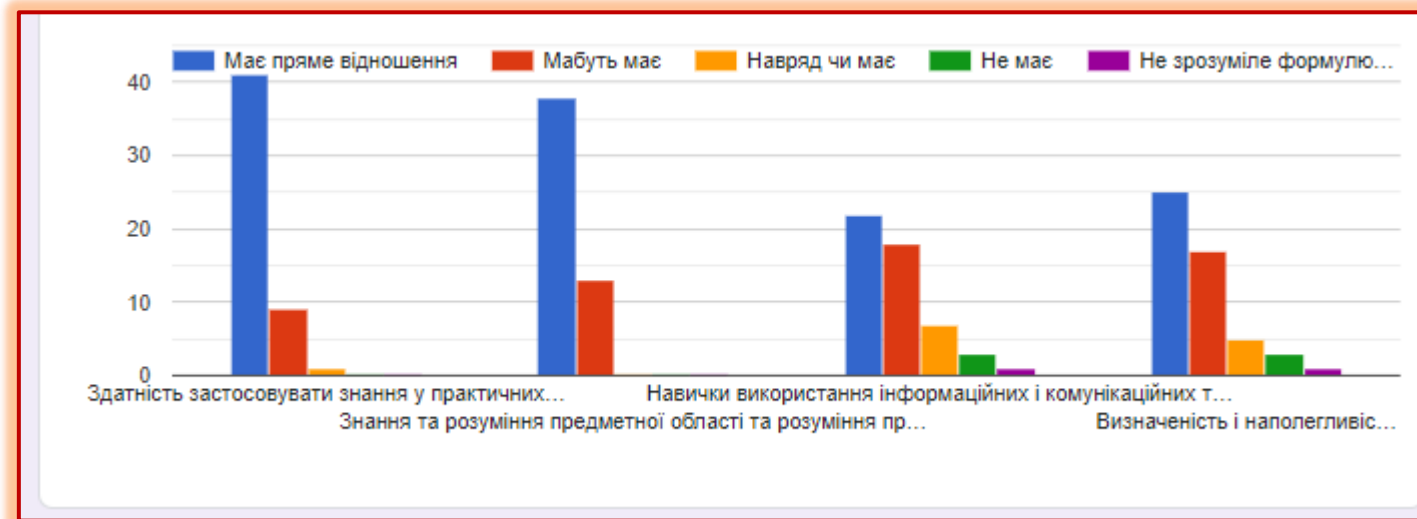
Висновок: доцільно пояснювати здобувачам освіти значення компетентностей, які вони мають набути під час навчання, у доступніших формулюваннях, або внести корективи у формулювання ЗК, ФК, ПРН у самих ОПП.

Наскільки коректними є формулювання ЗК? «Яке відношення має вивчення анатомії/фізіології для формування загальних компетентностей сестри/брата медичного?»

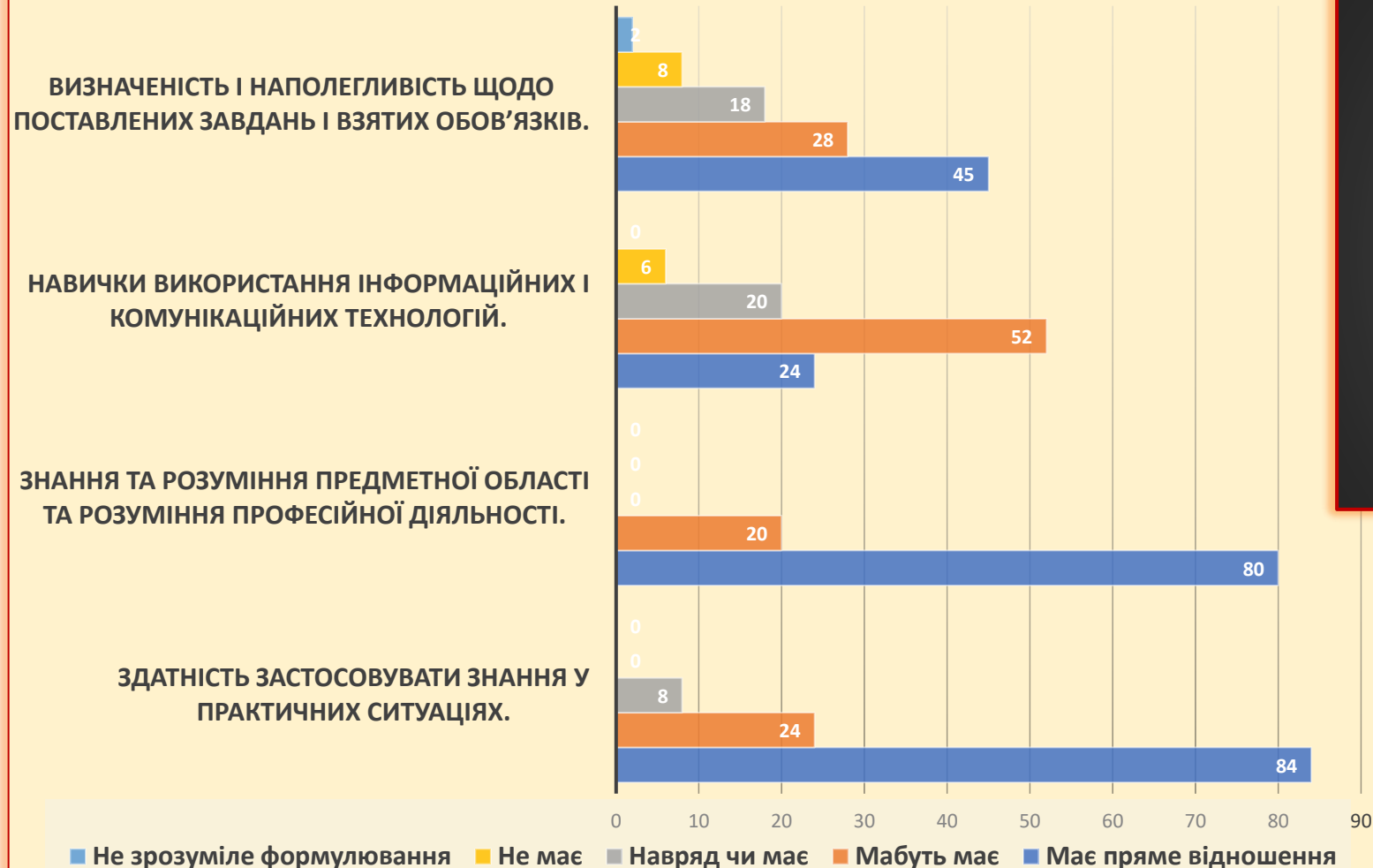

Анатомія

Фізіологія

Коректність формулювань в стандарті та ОПП. «Чи має відношення ОК до формування ЗК?»

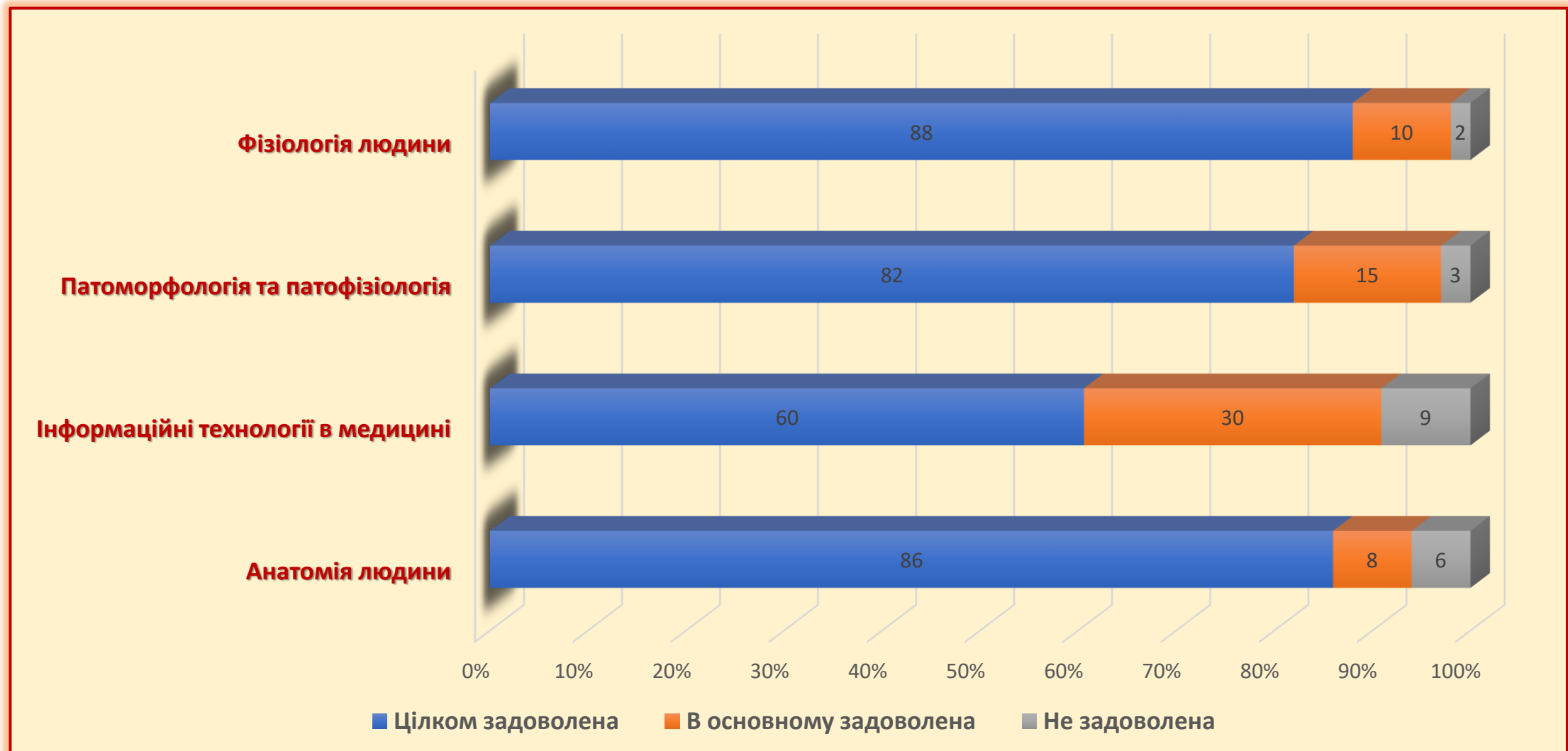

Дякую за увагу!

Чи задоволені Ви якістю викладання?

(Дайте відповідь лише по тих освітніх компонентах які Ви вже вивчали, або вивчаєте зараз)

Проект ухвали

1. Визнати якість викладання на кафедрі фундаментальних дисциплін задовільною.
2. Опублікувати в репозитарії Академії методичку дослідження формування компетентностей, визначених в ОПП.

завідувач кафедри фундаментальних дисциплін
навчально методична частина
травень 2024 р.

3. Обговорити на засіданнях кафедр методичку дослідження ролі освітніх компонентів у формуванні загальних і фахових компетентностей

Завідувачі кафедр
навчально методична частина
червень 2024 р.

4. Провести роз'яснювальну роботу серед здобувачів освіти щодо сутності компетентностей, які забезпечують відповідні освітні компоненти.

Науково-педагогічні, педагогічні працівники
Завідувачі кафедр
червень 2024 р.